δύο κατηγορίες άλκοόλης, καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν. Ἕνα τέτοιο φορολογικό σύστημα δικαιολογεῖται ἀκόμα καί ἄν τά ἐν λόγω προϊόντα, ἔστω καί ἄν εἶναι παράγωγα διαφορετικῶν πρώτων ὑλῶν, μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τήν ἴδια χρήση καί παρουσιάζουν τήν ἴδια χρησιμότητα.

Ἡ ἐφαρμογή ἑνός τέτοιου συστήματος φορολογίας δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ ἔμμεση προστασία τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 95 ἐδάφιο 2 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἁπλῶς καί μόνο γιατί ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι τό προϊόν πού φορολογεῖται ἑαρύτερα εἶναι, στήν πραγματικότητα, προϊόν πού εἰσάγεται ἀποκλειστικά ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη τῆς Κοινότητας ἄν, ἐξαιτίας τῆς φορολογίας τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης, δέν μπόρεσε νά ἀναπτυχθεῖ ἀποδοτική παραγωγή αὐτοῦ τοῦ τύπου ἀλκοόλης στήν περιοχή τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους.

Στήν ὑπόθεση 46/80

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Pretore τοῦ Casteggio, πρός τό Δικαστήριο κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ δικαστῆ αὐτοῦ, μεταξύ

SpA Vinal, πού ἐδρεύει στό Casteggio, Pavia,

καί

SpA Orbat, πού ἐδρεύει στό Μιλάνο,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, σέ σχέση μέ τήν ἰταλική νομοθεσία περί εἰδικοῦ φόρου ἐπί τῆς μετουσιωμένης ἀλκοόλης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς P. Pescatore, πρόεδρο τμήματος, ἀσκοῦντα καθήκοντα προέδρου, T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait καί O. Due, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: G. Reischl
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατατέθηκαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ μποροῦν νά συνοψιστοῦν ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Στίς 5 Ἰανουαρίου 1980 ἡ ἀνώνυμη ἑταιρεία Vinal, πού ἑδρεύει στό Casteggio, Pavia, ἀπηύθυνε στήν ἀνώνυμη ἑταιρεία Orbat, πού ἑδρεύει στό Μιλάνο, ἀφοῦ προηγήθηκε προφορική παραγγελία, μιά «ἐπιβεβαίωση πωλήσεως», πού ἀφοροῦσε 10 ἑκατόλιτρα μετουσιωμένης συνθετικῆς ἄνυδρης ἀλκοόλης, εἰσαγωγῆς ἀπό ἄλλο Κράτος μέλος τῆς Κοινότητας. Ἡ τιμή πωλήσεως ἦταν 62 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο.

Μέ ἐπιστολή τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1980, ἡ Orbat ἀμφισβήτησε τήν τιμή, πού κατά τή γνώμη της, κακῶς περιλάμβανε τόν εἰδικό κρατικό φόρο ἐπί τῶν μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν, πού θεσπίστηκε μέ τό νομοθετικό διάταγμα 1200 τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1948 (GU ἀριθ. 233 τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1948), ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τό νομοθετικό διάταγμα 836 τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1955 (GU ἀριθ. 215 τῆς 17ης Σεπτεμβρίου 1955) καί πού καθορίστηκε σέ 12 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης μέ τό ἄρθρο 3 τοῦ νόμου 506 τῆς 18ης Αὐγούστου 1978 πού τροποποίησε τό φορολογικό καθεστώς τῶν ἀλκοολῶν (GU ἀριθ. 247 τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1978).

Μέ δικόγραφο πού ἐπιδόθηκε στίς 16/21 Ἰανουαρίου 1980, ἡ Vinal ἐνήγαγε τήν Orbat ἐνώπιον τῆς Pretura τοῦ Casteggio ζητώντας τήν καταδίκη της στήν ἐκτέλεση τῆς συμβάσεως πού καταρτίστηκε μεταξύ τους καί, εἰδικά, στήν παραλαβή τοῦ ἐμπορεύματος πού ἀπόκτησε καί στήν καταβολή τοῦ τιμήματος, ἐπιπλέον δέ τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης καί τοῦ φόρου προστιθέμενης ἀξίας (ΦΠΑ).

Στή συνεδρίαση τῆς 29ης Ἰανουαρίου 1980 ἡ Orbat δέν ἀμφισβήτησε ὅτι ὀφείλει τό βασικό τίμημα τῶν 50 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης, αὐξημένο κατά τό φόρο προστιθεμένης ἀξίας. Ἐναντιώθηκε ὅμως στήν πληρωμή τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου, ὁ ὁποῖος, κατά τή γνώμη της, εἶναι ἀσυμβίβαστος μέ τήν ἀρχή τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ περί ἀπαγορεύσεως φορολογικῶν διακρίσεων.

Μέ διάταξη τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1980, ὁ Pretore τοῦ Casteggio, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ἀνέβαλε τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως μέχρις ὅτου τό Δικαστήριο ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν ἀκόλουθων προδικαστικῶν ἐρωτημάτων:

1) Τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ μήπως πρέπει νά ἑρμηνευτεῖ μέ τήν ἔννοια ὅτι πρέπει νά θεωροῦνται ὡς «ὁμοειδή» δύο προϊόντα πού προέρχονται ἀπό διαφορετικές πρῶτες ὕλες, ἀλλά πού μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τήν ἴδια χρήση καί πού παρουσιάζουν τήν ἴδια χρησιμότητα;

2) Σέ περίπτωση καταφατικῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο ἐρώτημα, τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ μήπως πρέπει νά ἑρμηνευτεῖ μέ τήν ἔννοια ὅτι πρέπει νά θεωρεῖται ὡς ἀπαγορευμένη ἡ εἴσπραξη φόρων πού πλήττουν κατά τρόπο ἀπολύτως ταυτόσημο καί τό κοινοτικό προϊόν καί τό ὁμοειδές ἐθνικό προϊόν, ἀλλά πού στήν πραγματικότητα ἀποτελεῖ φορολογική διάκριση εἰς βάρος ὁμοειδῶν προϊόντων πού προέρχονται

από τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἀφοῦ τό προϊόν στό ὁποῖο ἐπιβάλλεται ὁ ϐαρύτερος φόρος εἶναι ἀποκλειστικά εἰσαγόμενο καί τό προϊόν στό ὁποῖο ἐπιβάλλεται ὁ λιγότερο ϐαρύς φόρος εἶναι κυρίως ἐθνικῆς καταγωγῆς;

3) Σέ περίπτωση ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως σ' ἕνα ἀπό τά προηγούμενα ἐρωτήματα, τό ἄρθρο 95 παράγραφος 2 μήπως πρέπει νά ἑρμηνευτεῖ — στήν προκειμένη ἐπίδικη περίπτωση — μέ τήν ἔννοια ὅτι ἀπαγορεύεται νά ἐπιϐληθεῖ ϐαρύτερος φόρος σέ προϊόν πού προέρχεται κυρίως ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη, μέ ἀποτέλεσμα νά προστατεύεται ἡ ἐθνική παραγωγή πού ἀνταγωνίζεται αὐτό τό προϊόν;

Ἡ διάταξη τοῦ Pretore τοῦ Casteggio πρωτοκολλήθηκε στή γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 4 Φεϐρουαρίου 1980.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατατέθηκαν στίς 2 Ἀπριλίου 1980 ἀπό τήν Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τό νομικό της σύμϐουλο, Antonino Abate, στίς 18 Ἀπριλίου ἀπό τήν ἑταιρεία Vinal, ἐνάγουσα στήν κύρια δίκη πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τόν Giuseppe Marchesini, δικηγόρο Μιλάνου, καί τήν ἴδια ἡμερομηνία ἀπό τήν κυϐέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τόν Arnaldo Squillante, προϊστάμενο τῆς ὑπηρεσίας διπλωματικῶν διαφορῶν, συνθηκῶν καί νομοθετικῶν ὑποθέσεων τοῦ ὑπουργείου ἐξωτερικῶν, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Marcello Conti, avvocato dello Stato.

Τό Δικαστήριο, κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ δικαστῆ καί ἀφοῦ ἄκουσε τό γενικό εἰσαγγελέα, ἀποφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων. Ἐν τούτοις, πρίν ἀρχίσει ἡ προφορική διαδικασία, κάλεσε τήν ἑταιρεία Vinal καί τήν Ἐπιτροπή νά ἀπαντήσουν σ' ὁρισμένο ἀριθμό ἐρωτήσεων. Σ' αὐτή τήν πρόσκληση δόθηκε συνέχεια.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατατέθηκαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Ἡ *ἑταιρεία Vinal*, ἐνάγουσα στήν κύρια δίκη, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐφαρμογή τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου ἐπί τῶν μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν δέ συνεπάγεται καμιά φορολογική διάκριση.

Ὡς πρός τήν ὑποτιθέμενη διάκριση ὅσον ἀφορᾶ τήν προέλευση τῶν προϊόντων

α) Ἡ μετουσιωμένη συνθετική ἀλκοόλη, εἴτε εἶναι ἰταλικῆς εἴτε ξένης καταγωγῆς, ὑπόκειται στόν ἴδιο κρατικό φόρο τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης. Ἐπίσης ἡ μετουσιωμένη ἀλκοόλη ἐκ ζυμώσεως, εἴτε εἶναι ἰταλικῆς εἴτε κοινοτικῆς καταγωγῆς ὑπόκειται στόν ἴδιο κρατικό φόρο τῶν 1 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης. Κατά συνέπεια, καμιά διάκριση δέν προκύπτει ἀπό τό κείμενο τοῦ νόμου.

ϐ) Οὔτε στήν πραγματικότητα ὑπάρχει διάκριση.

— Βέϐαια, γιά τυχαίους λόγους, ἡ ἰταλική ϐιομηχανία δέν ἐκμεταλλεύεται καθόλου ἐμπορικά ἤ ἐκμεταλλεύεται πολύ λίγο, συνθετική ἀλκοόλη. Αὐτή ἡ διαπίστωση δέ σημαίνει ὅτι ἡ παραγωγή αὐτοῦ τοῦ τύπου τῆς ἀλκοόλης ἀποκλείεται, τεχνικά ἤ οὐσιαστικά, ἀπό τίς ἐθνικές ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἰταλική παραγωγή αἰθυλενίου, ἀπό τήν ὁποία κυρίως προέρχεται ἡ συνθετική ἀλκοόλη, εἶναι σημαντική καί οἱ δομές τῆς ἐθνικῆς πετρελαιοχημικῆς ϐιομηχανίας εἶναι πολύ ἀναπτυγμένες καί ἀποτελεσματικές. Ὁ προσανατολισμός πρός ἄλλους παραγωγικούς τομεῖς δέν καθορίζεται ἀπό ὁποιαδήποτε τεχνική ἤ ἀντικειμενική ἀδυναμία, ἀλλά ἀπό ἐπιλογές πού μπορεῖ νά ποικίλλουν ἀνάλογα μέ τίς ἐποχές καί τίς περιστάσεις.

Τό Δικαστήριο όρθῶς ἔλαβε ὑπόψη του, μέ τή νομολογία του πού ἀναφέρεται στόν εἰδικό τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καί τῶν ἐνδοκοινοτικῶν συναλλαγῶν, τίς δυνατότητες τῆς ἀγορᾶς.

Ἄλλωστε, ὑπάρχει πραγματική ζήτηση καί εἰσαγωγή στήν Ἰταλία μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης κοινοτικῆς παραγωγῆς.

— Δέ βρίσκει ἔρεισμα ὁ ἰσχυρισμός, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο ἡ ξένη ἀλκοόλη ἐκ ζυμώσεως δέν ἐπιτρέπεται νά τύχει τῆς ἴδιας φορολογικῆς μεταχειρίσεως, ἐξαιτίας καί μόνο τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐπί τοῦ τεχνικοῦ πεδίου, εἶναι πρακτικά ἀδύνατο νά ἐλεγχθεῖ ἡ προέλευση (ἐκ ζυμώσεως ἤ ἐκ συνθέσεως) τοῦ ξένου προϊόντος, ὅταν αὐτό παρουσιάζεται στούς ἐκπροσώπους τῆς ἰταλικῆς διοικήσεως στό στάδιο τοῦ τελικοῦ προϊόντος. Τό ἄρθρο 20 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 46 τῆς 18ης Μαρτίου 1976 (GU ἀριθ. 73 τῆς 18ης Μαρτίου 1976) πού κατέστη ὁ νόμος 249 τῆς 10ης Μαΐου 1976 (GU ἀριθ. 129 τῆς 17ης Μαΐου 1976) καί τέθηκε σέ ἐφαρμογή μέ ὑπουργική ἀπόφαση τῆς 24ης Αὐγούστου 1977 (GU ἀριθ. 243 τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1977) ἀναγνωρίζει ἐπίσημη ἀποδεικτική δύναμη στό πιστοποιητικό καταγωγῆς, πού ἐκδίδει τό κράτος καταγωγῆς.

Ὡς πρός τήν ὑποτιθέμενη διάκριση ὅσον ἀφορᾶ τίς πρῶτες ὕλες πού χρησιμοποιοῦνται

α) Τό προνόμιο τοῦ μειωμένου κρατικοῦ φόρου δέ χορηγεῖται μέ βάση τήν «ἐθνική» καταγωγή τῶν προϊόντων, μόνη περίπτωση πού θά μποροῦσε νά εἶναι ἀντίθετη πρός τό ἄρθρο 95, ἀλλά σέ σχέση μέ προϋποθέσεις ἀντικειμενικές πού ἐφαρμόζονται ἀδιακρίτως καί στά ἰταλικά καί στά κοινοτικά προϊόντα.

Ὅπως προκύπτει ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, τό ἄρθρο 95 δέν περιορίζει τήν ἐλευθερία κάθε Κράτους μέλους νά θεσπίζει τό φορολογικό σύστημα, πού θεωρεῖ ὡς τό καταλληλότερο γιά κάθε προϊόν. Εἰδικά, σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1980 (ὑπόθεση 21/79, Ἐπιτροπή κατά Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, προϊόντα πετρελαίου ἐξ ἀνακτήσεως, Rec. σ. 1), τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 ὑποχρεώνει τά Κράτη μέλη νά ἐπεκτείνουν τά φορολογικά προνόμια πού ἀπολαύουν ἐθνικά προϊόντα καί στά ὁμοειδή προϊόντα, πού εἰσάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, ὅταν τά τελευταῖα αὐτά προϊόντα συγκεντρώνουν τίς προϋποθέσεις ἀπό τίς ὁποῖες ἐξαρτᾶται ὁ μειωμένος φόρος ἤ ἡ ἀπαλλαγή ἀπό αὐτόν, ἀλλά δέν τά ὑποχρεώνει νά καταργήσουν τίς διαφοροποιήσεις, πού ἀντικειμενικά εἶναι δικαιολογημένες καί πού ἡ ἐσωτερική νομοθεσία ἐνδεχόμενα θεσπίζει μεταξύ τῶν ἐσωτερικῶν φορολογιῶν πού βαρύνουν τά ἐθνικά προϊόντα.

Ἡ νομολογία αὐτή ἐπιβεβαιώνει τόν οὐδέτερο χαρακτήρα τοῦ ἐπίδικου κρατικοῦ φόρου, πού προβλέπεται μόνο σέ σχέση μέ τόν ἀντικειμενικό ἔλεγχο τῆς χρησιμοποιούμενης πρώτης ὕλης. Τό προνόμιο τοῦ μειωμένου κρατικοῦ φόρου συνδέεται μέ μιά ἀντικειμενική προϋπόθεση, πού μπορεῖ νά πληροῦν τόσο οἱ ἐθνικοί παραγωγοί ὅσο καί οἱ κοινοτικοί παραγωγοί.

β) Ἡ διαφοροποιημένη φορολογική μεταχείριση ἔχει, στήν προκειμένη περίπτωση, μιά ἰδιαίτερη δικαιολογία. Δέν ἔχει καθόλου σκοπό νά ἐπιβάλει ποινή στά κοινοτικά προϊόντα, ἀλλά ἐπιδιώκει νά ἐνθαρρύνει τίς παραγωγές πού ἔχουν ἀνάγκη ἀπό εἰδική προστασία καί ὑπακούει στήν ἀπαίτηση, ὅλο καί περισσότερο ἐπιτακτική, νά περιοριστεῖ ἡ κατανάλωση τῶν προϊόντων πετρελαίου.

Τό ἐπίδικο φορολογικό προνόμιο ἀποβλέπει στήν ἐξασφάλιση κατάλληλου ἐπιπέδου ἐργασίας καί εἰσοδήματος γιά τούς ἀγροτοπαραγωγούς πρώτων ὑλῶν πού χρησιμοποιοῦνται σ' αὐτό τόν τομέα (κρασί, φροῦτα, τεῦτλα, κεχρί) καί στήν ἐπιβίωση τῶν γεωργικῶν διυλιστηρίων.

Ἐξάλλου, σκοπεύει στόν περιορισμό τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ αἰθυλένιου σέ μιά

παραγωγή πού εἶναι δυνατόν, πρός τό γενικό συμφέρον, νά προέρχεται ἀπό γεωργικά προϊόντα, ἐθνικά ἤ κοινοτικά.

Πόρισμα

Τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ δέν ἀπαγορεύει καθόλου ἕνα σύστημα φορολογίας, ὅπως ὁ ἰταλικός κρατικός φόρος ἐπί τῶν μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν.

Ἡ *κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας* ἀμφισβητεῖ τό παραδεκτό τῆς αἰτήσεως περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως καί, ὡς πρός τήν οὐσία, ὑποστηρίζει ὅτι τό ἐπίδικο φορολογικό σύστημα συμβιβάζεται πρός τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Ὡς πρός τό παραδεκτό τῆς αἰτήσεως περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως

Δέν εἶναι δυνατό παρά νά γίνει δεκτή μιά ἀπό τίς δύο ἀκόλουθες ἐκδοχές: εἴτε οἱ συμφωνίες πού ἔγιναν μεταξύ Vinal καί Orbat γιά τήν προμήθεια ἀποκλειστικά συνθετικῆς ἀλκοόλης (ἀποκλείοντας τή μετουσιωμένη ἀλκοόλη πού προέρχεται ἀπό ζύμωση) ἔχουν πραγματική ὑπόσταση καί ἀντιστοιχοῦν σέ εὔλογα συμφέροντα τοῦ ἀγοραστῆ — καί αὐτή ἡ διαπίστωση θά εἶχε ὡς ἐπακόλουθο τήν πιό ἐμφανή καί πιό σαφῆ διάψευση τοῦ ἰσχυρισμοῦ, πού περιέχεται στή διάταξη παραπομπῆς, περί ταυτόσημου ἤ ὁμοειδοῦς χαρακτῆρα τῶν δύο προϊόντων, σέ σημεῖο πού νά στερεῖ κάθε νόημα ἀπό αὐτή τή διάταξη — εἴτε οἱ συμφωνίες ἀποτελοῦν ἕνα τέχνασμα πού ἐπινοήθηκε γιά νά τεθεῖ ὑπό κατηγορία ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τό ἰταλικό φορολογικό σύστημα τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν, πάνω στήν εὔθραυστη βάση μιᾶς καθαρά πλασματικῆς διαφορᾶς στήν κύρια δίκη. Τό ἀπαράδεκτο τῆς αἰτήσεως προκύπτει ἐμφανῶς ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, εἰδικά ἀπό τήν ἀπόφασή του τῆς 11ης Μαρτίου 1980 (ὑπόθεση 104/79, Foglia).

Ὡς πρός τήν ὑποτιθέμενη διάκριση

α) Πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι τό ἰταλικό σύστημα φορολογίας τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν δέ θεωρεῖ τή συνθετική ἀλκοόλη ὡς αὐτόνομη φορολογική κατηγορία, γιά τήν ὁποία ἐπιφυλάσσει εἰδική μεταχείριση. Στήν πραγματικότητα, προβλέπει ἕνα καί μόνο κοινό συντελεστή τοῦ «εἰδικοῦ φόρου», πού σήμερα ἔχει καθοριστεῖ σέ 12 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης. Αὐτός ὁ κοινός συντελεστής φόρου πλήττει τή συνθετική ἀλκοόλη, ἀλλ' ἐπίσης καί γενικά ὅλες τίς μετουσιωμένες ἀλκοόλες, στίς ὁποῖες περιλαμβάνονται καί οἱ ἀλκοόλες ἐκ ζυμώσεως πού εἶναι παράγωγα πρώτων ὑλῶν διαφορετικῶν ἀπ' αὐτές τίς ὁποῖες ἔχουν ὑπόψη οἱ εἰδικές διατάξεις. Παράλληλα πρός αὐτό τό τακτικό φορολογικό σύστημα ὑπάρχουν διαφοροποιημένα συστήματα γιά τρεῖς καθορισμένες ὁμάδες μετουσιωμένων ἀλκοολῶν.

Ἡ φορολογία τῶν συνθετικῶν ἀλκοολῶν δέ ρυθμίζεται στήν Ἰταλία ἀπό εἰδικές διατάξεις ἀλλά περιλαμβάνεται σέ ἕνα γενικό σύστημα, πού πλήττει μέ τόν ἴδιο συντελεστή μιά ἀκαθόριστη σειρά προϊόντων χωρίς νά προκαλεῖ ἀθέμιτες διακρίσεις μεταξύ ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς παραγωγῆς.

6) Τό ἰταλικό σύστημα φορολογίας τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν, ἐκτιμώμενο στό σύνολό του, δέ συνεπάγεται καμιά παράβαση τῶν ἀρχῶν πού καθιερώνει τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἀκόμα καί ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι ὅλοι οἱ τύποι μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν ταυτίζονται ἤ εἶναι τουλάχιστον ὁμοειδεῖς μεταξύ τους.

Ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει σαφῶς ὅτι τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης περιορίζει τήν ἐλευθερία κάθε Κράτους μέλους νά θεσπίζει τό σύστημα φορολογίας πού θεωρεῖ ὡς τό πιό κατάλληλο σέ σχέση μέ κάθε προϊόν, ὅτι τό κοινοτικό δίκαιο δέν ἀπαγορεύει στά Κράτη μέλη νά παρέχουν φορολογικά προνόμια μέ τή μορφή ἀπαλλαγῶν ἤ φορολογικῶν μειώσεων σέ ὁρισμένους τύπους ἀλκοολῶν ἤ σ' ὁρισμένες κατηγορίες

παραγωγῶν καί ὅτι ἡ συνθήκη δέν ἀπαγορεύει, στό πλαίσιο τῶν ἐσωτερικῶν φορολογικῶν νομοθεσιῶν, τήν ἐπιβολή διαφορετικῶν φόρων ἐπί προϊόντων πού μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τούς ἴδιους οἰκονομικούς σκοπούς. Τίποτε δέν ἀντιτίθεται στήν υἰοθέτηση ἀπό τά Κράτη μέλη φορολογικῶν μηχανισμῶν πού βασίζονται σέ διαφοροποιημένη φορολογία τοῦ ἴδιου προϊόντος, σύμφωνα μέ ἀντικειμενικά στοιχεῖα πού ἀποτελοῦν χαρακτηριστικά τῶν διαφόρων συγκεκριμένων περιπτώσεων, εἰδικά τῶν πρώτων ὑλῶν οἱ ὁποῖες χρησιμοποιοῦνται. Ἀπαγορεύονται οἱ φορολογικές διαφοροποιήσεις πού ἔχουν διακριτικό ἤ προστατευτικό χαρακτήρα.

γ) Ἕνα φορολογικό σύστημα, διαφορετικό γιά τό ἴδιο προϊόν ἤ γιά ὁμοειδή προϊόντα, δέν μπορεῖ νά κηρυχθεῖ ἀσυμβίβαστο μέ τό ἄρθρο 95 παρά μόνο σέ δύο περιπτώσεις: μή ἐφαρμογή τοῦ συστήματος τῆς καθεμιᾶς ἀπό τίς ὑποκατηγορίες πού ἔχουν καθοριστεῖ ἀπό τόν ἐθνικό νόμο γιά τά προϊόντα, τά ὁποῖα εἰσάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη καί πού παρουσιάζουν τίς ἀναγκαῖες ἀντικειμενικές προϋποθέσεις γιά νά ὑπαχθοῦν στήν ὑποκατηγορία γιά τήν ὁποία πρόκειται ἤ ἀθέμιτη διάκριση στόν ἀφηρημένο μάλιστα προσδιορισμό τῶν φορολογικῶν ὑποκατηγοριῶν, μέ τήν ἔννοια ὅτι μιά ὁμάδα προϊόντων πού ὑπάγεται σέ ὁρισμένη φορολογία χαρακτηρίζεται, ὄχι σύμφωνα μέ ἀντικειμενικά χαρακτηριστικά, πού μποροῦν νά συναντηθοῦν τόσο στά ἐθνικά ὅσο καί στά εἰσαγόμενα προϊόντα, ἀλλά σύμφωνα μέ χαρακτηριστικά πού, κατά τρόπο περισσότερο ἤ λιγότερο σαφή, εἶναι σύμφυτα μέ τήν προέλευσή τους. Καμιά ἀπ' αὐτές τίς δύο περιπτώσεις δέν παρουσιάζεται στό πλαίσιο τοῦ ἰταλικοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν.

Γιά νά εἶναι ἕνα σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας τοῦ ἴδιου προϊόντος σύμφωνο μέ τό ἄρθρο 95 δέν εἶναι ἀναγκαῖο τό εἰσαγόμενο προϊόν νά ὑποβάλεται, πάντοτε καί ἐνιαῖα, στή φορολογική μεταχείριση πού εἶναι ἡ πιό εὐνοϊκή ἀνάμεσα σέ ὅλες τίς ἄλλες πού προβλέπονται γιά τό ἀντίστοιχο ἐθνικό προϊόν. Αὐτή ἡ ἐκδοχή θά ἦταν ἀπαράδεκτη καί στήν πραγματικότητα θά προκαλοῦσε τήν πλήρη ἄρνηση τῆς φορολογικῆς αὐτονομίας τῶν Κρατῶν μελῶν, ἡ ὁποία θά περιοριζόταν στήν παράλογη εὐχέρεια νά δημιουργεῖ ἐπαχθεῖς διακρίσεις ἀποκλειστικά εἰς βάρος ὁρισμένων ἐθνικῶν τομέων παραγωγῆς.

δ) Οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 95 θά ἔπρεπε νά συσχετισθοῦν μέ τίς φορολογικές κατηγορίες πού δημιουργεῖ συγκεκριμένα ἡ κάθε ἐθνική νομοθεσία: κατά συνέπεια, ἡ τήρηση τῆς ἀρχῆς τῆς μή διακρίσεως πρέπει νά διαπιστώνεται χωριστά γιά κάθε μιά ἀπ' αὐτές τίς φορολογικές κατηγορίες καί ὄχι μέ βάση ἀνεπίτρεπτες συγκρίσεις μεταξύ προϊόντων πού ἀνήκουν σέ διαφορετικές κατηγορίες. Ἡ μεταχείριση πού προορίζεται γιά κάθε ὁμάδα προϊόντων, καθοριζόμενη μέ ἀντικειμενικό τρόπο, πρέπει νά ἐφαρμόζεται τόσο στά ἐθνικά ὅσο καί στά εἰσαγόμενα προϊόντα. Ἡ ἰταλική νομοθεσία ἐπί τῶν μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν σέβεται ἀπόλυτα αὐτή τήν ὁμοιομορφία μεταχειρίσεως: μέσα στό πλαίσιο καθεμιᾶς ἀπό τίς τρεῖς ὁμάδες στίς ὁποῖες κατανέμονται οἱ ἀλκοόλες, δέ γίνεται καμιά διάκριση μεταξύ ἐθνικῶν καί εἰσαγόμενων προϊόντων.

Σύμφωνα μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, οἱ εἰσαγωγεῖς πού ἔχουν τήν πρόθεση νά ἐπωφεληθοῦν τοῦ μειωμένου φόρου πού προβλέπεται γιά τό ἀντίστοιχο ἐθνικό προϊόν ὀφείλουν ν' ἀποδείξουν ὅτι τό εἰσαγόμενο προϊόν παρουσιάζει τίς ἀναγκαῖες προϋποθέσεις. Ἡ ἰταλική νομοθεσία ἐξασφαλίζει στίς ἀλκοόλες πού εἰσάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη τήν ἴδια μεταχείριση πού προβλέπει γιά τά ἀντίστοιχα ἐθνικά προϊόντα, ὑπό τόν ὅρο νά προκύπτει ἀπό εἰδικό πιστοποιητικό, πού ἀναγνωρίζεται ὡς ἔγκυρο ἀπό τίς ἰταλικές ἀρχές, ὅτι ἡ παρασκευή τους καί τά χαρακτηριστικά τους, ὅσον ἀφορᾶ, ἰδιαίτερα,

τίς πρῶτες ὕλες πού χρησιμοποιήθηκαν, εἶναι ἀπό κάθε ἄποψη σύμφωνα μέ ἐκεῖνα πού ἐπιτρέπουν τίς ἀπαλλαγές ἤ τίς φορολογικές μειώσεις γιά τά ἐθνικά προϊόντα.

ε) Τό ἰταλικό φορολογικό σύστημα τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν δέν κάνει διάκριση οὔτε στή μεταχείριση, πού ἐπιφυλάσσει, ἀνάμεσα στίς διάφορες ὑποκατηγορίες πού καθορίζονται ἀπό τή φορολογική νομοθεσία γιά τά εἰσαγόμενα καί τά ἐθνικά προϊόντα, οὔτε σ' αὐτόν τοῦτο τόν καθορισμό καί τή διαφοροποίηση αὐτῶν τῶν ὑποκατηγοριῶν. Ἰδιαίτερα, τό γεγονός ὅτι ὁ κοινός μή μειωμένος συντελεστής ἐφαρμόζεται στίς συνθετικές ἀλκοόλες, πού δέν ἀποτελοῦν ἀντικείμενο σημαντικῆς παραγωγῆς στήν Ἰταλία, δέν παρουσιάζει κανένα χαρακτήρα διακρίσεως.

Ἡ παραγωγή τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ εὔκολα σέ ὅλα τά βιομηχανικά κράτη. Κατά συνέπεια καί στήν Ἰταλία. Ἡ Ἰταλία εἶναι μεγάλη παραγωγός αἰθυλενίου, πρώτης ὕλης ἀπό τήν ὁποία παράγεται ἡ συνθετική ἀλκοόλη. Ἔχει δέ τήν ἀναγκαία βιομηχανική δομή γιά τήν παραγωγή τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης ἀπό αἰθυλένιο, ἀφοῦ ἡ ἰταλική πετροχημική βιομηχανία εἶναι μιά ἀπό τίς πιό ἀναπτυγμένες τῆς Κοινότητας. Κανένα ἐμπόδιο ἀντικειμενικό, φυσικό ἤ σύμφυτο μέ τίς ὑπάρχουσες βιομηχανικές δομές, δέν ἀντιτίθεται στήν ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης στήν Ἰταλία. Τό γεγονός ὅτι αὐτή ἡ ἀνάπτυξη δέν πραγματοποιήθηκε μέχρι σήμερα, δέν ὀφείλεται, παρά μόνο σέ θεμιτές ἐπιλογές οἰκονομικῆς πολιτικῆς, στήν ὑπηρεσία τῶν ὁποίων χρησιμοποιήθηκε καί ἡ φορολογία. Ἡ ἔλλειψη σταθερῆς παραγωγῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης εἶναι τό ἀποτέλεσμα ἑνός φορολογικοῦ συστήματος πού υἱοθετήθηκε ἑκούσια καί συνειδητά.

Ἀφοῦ τό ἄρθρο 95 δέν περιορίζει τή φορολογική αὐτονομία τῶν Κρατῶν μελῶν, τά τελευταῖα ἔχουν τό δικαίωμα νά ἐπιφυλάξουν διαφορετική φορολογική μεταχείριση σέ ἐθνικά προϊόντα, πού παράγονται πραγματικά ἤ μποροῦν νά παραχθοῦν καί πού μποροῦν νά θεωρηθοῦν, μεταξύ τους, ὡς ταυτόσημα ἤ ὁμοειδή. Ἡ διαφοροποιημένη φορολογία θέτει, σ' αὐτή τήν περίπτωση, ἐμπόδιο σέ μιά πραγματοποιήσιμη ἐθνική παραγωγή. Δέ θέτει δέ κανένα πρόβλημα ἰσότητας μεταχειρίσεως μέ τήν παραγωγή τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Κοινότητας, ἡ ὁποία θά συναντοῦσε, στήν προσπάθειά της νά εἰσχωρήσει στήν ἰταλική ἀγορά, ὄχι μεγαλύτερο ἤ ἐπαχθέστερο ἐμπόδιο ἀπ' αὐτό πού συναντᾶ καί ἡ ἀντίστοιχη ἐθνική παραγωγή, ἀλλά τό ἴδιο.

Στήν Ἰταλία, οἱ συνθετικές ἀλκοόλες δέν ὑπάγονται σέ μειωμένο συντελεστή, ἀλλά στόν κανονικό συντελεστή τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης, μέ σκοπό τήν πραγματοποίηση συνθηκῶν ἀγορᾶς, πού ἐξασφαλίζουν ἱκανό ἐπίπεδο ἀπασχολήσεως καί εἰσοδήματος στούς ἀγροτοπαραγωγούς ὁρισμένων πρώτων ὑλῶν, εἰδικά κρασιοῦ, φρούτων, τεύτλων, κεχριοῦ καί ζαχαροκάλαμου, καί τήν ἐπιβίωση τῶν ἀγροτικῶν διυλιστηρίων. Τό ἰταλικό φορολογικό σύστημα ἐντάσσεται πλήρως στίς περιπτώσεις διαφοροποιημένων φορολογικῶν συστημάτων, πού ἔχουν ὡς σκοπό νά ἐξασφαλίσουν τή διατήρηση ὁρισμένων τομέων παραγωγῆς, τήν πλήρη νομιμότητα τῶν ὁποίων ἀναγνώρισε ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου.

Ἡ φορολογική ἐξίσωση τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης μέ τήν ἀλκοόλη γεωργικῆς προελεύσεως θά ἦταν ἀκόμα ἄστοχη, ἐπί τοῦ οἰκονομικοῦ καί κοινωνικοῦ πεδίου, λόγω τῆς κρίσεως τοῦ πετρελαίου πού ἐπιβάλλει δραστική μείωση τῆς καταναλώσεως καί συνετές ἐπιλογές στή χρησιμοποίηση τῶν πηγῶν. Ἡ ἐφαρμογή δέ φορολογικῆς πολιτικῆς πού εὐνοεῖ τήν παρασκευή ἀλκοόλης ἀπό πετρέλαιο εἶναι παράλογη. Ἡ ἰταλική ἐπιλογή, πού συνίσταται στό νά περιορίζει

ὅλο καί περισσότερο τή χρησιμοποίηση αἰθυλενίου σέ παραγωγή, ὅπως αὐτή τῆς ἀλκοόλης, ἡ ὁποία, ἀκόμα καί ἀπό τήν ἄποψη ἐνεργειακῆς οἰκονομίας, μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ, κατά τρόπο πολύ πιό εὐνοϊκό γιά τήν ὁλότητα, ἀπό ἄλλες πηγές, εἶναι ἀπόλυτα λογική καί θεμιτή. Ἡ ἐπιλογή αὐτή δέν κάνει καμιά διάκριση μεταξύ ἐθνικῶν καί εἰσαγόμενων παραγωγῶν. Ὁ φόρος τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης πλήττει κατά κυρίο λόγο τήν ἐθνική παραγωγή. Τό γεγονός ὅτι θέτει ἐμπόδια, χωρίς καμιά διάκριση, καί στήν παραγωγή τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Κοινότητας, δέν μπορεῖ νά συνιστᾶ παράβαση τοῦ ἄρθρου 95. Τό τελευταῖο δέν ἀπαγορεύει καθόλου τό νά εὐνοηθεῖ ἤ, ἀντίθετα, ν' ἀποθαρρυνθεῖ μιά παραγωγή. Ἁπλῶς ἀπαιτεῖ νά ἐφαρμόζονται ὁμοιόμορφα τά μέτρα ἐνθαρρύνσεως ἤ ἀποτροπῆς καί στίς ἐθνικές καί στίς κοινοτικές παραγωγές. Αὐτό συμβαίνει στήν ἐφαρμογή τοῦ ἰταλικοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν.

στ) Ὡς πρός τό πρόβλημα τῆς ταυτίσεως ἤ τῆς ὁμοειδοῦς φύσεως τῶν ἐπιδίκων, στήν κύρια δίκη, προϊόντων θά πρέπει νά διαπιστωθεῖ ὅτι ἡ ταυτότητα τοῦ χημικοῦ τύπου δέ συνεπάγεται πλήρη καί ὁλική δυνατότητα ὑποκαταστάσεως τῶν διαφόρων τύπων αἰθυλικῆς ἀλκοόλης μεταξύ τους, ὥστε ἡ πρώτη ὕλη πού χρησιμοποιεῖται καί ἡ διαδικασία παρασκευῆς νά χάσουν κάθε νόημα στίς ἐμπορικές συναλλαγές. Ἡ συνθετική ἀλκοόλη παρουσιάζει σημαντικές ἀντικειμενικές διαφορές σέ σχέση μέ τίς ἀλκοόλες γεωργικῆς προελεύσεως, ἀφοῦ μιά χημική σύνθεση πού πραγματοποιεῖται σέ βιομηχανική κλίμακα εἶναι πολύ διαφορετική ἀπό τή διύλιση προϊόντων τοῦ ἐδάφους. Οἱ διαφορετικές συνθῆκες παραγωγῆς συνεπάγονται, γιά τούς δυό τύπους προϊόντων, διαρθρώσεις τιμῶν, κατά βάθος τόσο διαφορετικές ὥστε, παρά τήν ἀνταγωνιστική σχέση πού ὑπάρχει ἐνδεχόμενα μεταξύ τελικῶν προϊόντων, δέ θά μποροῦσε νά γίνει εὐθεία καί ἄμεση σύγκριση ἀπό φορολογική ἄποψη. Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1980 (ὑπόθεση 170/78, Ἐπιτροπή κατά Ἡνωμένου Βασιλείου) δέν εἶναι δυνατό νά μή προσδιοριστεῖ ἡ φορολογική σχέση πού μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἁρμόζουσα μεταξύ δύο ἀνταγωνιστικῶν προϊόντων, τά ὁποῖα ὅμως εἶναι συνδεδεμένα μέ διαφορετικές προϋποθέσεις παραγωγῆς. Ἐν πάση περιπτώσει, δέ θά ἦταν δυνατό ν' ἀπαιτηθεῖ ἡ μηχανική ἐξίσωση τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος ὅλων τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν.

Προτεινόμενες ἀπαντήσεις

Στήν περίπτωση πού τό Δικαστήριο κρίνει ὅτι δέν πρέπει νά κηρύξει ἀπαράδεκτη τήν αἴτηση περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως, μπορεῖ νά δώσει στά ἐρωτήματα πού τέθηκαν τίς ἀκόλουθες ἀπαντήσεις:

1) Ἕνα φορολογικό σύστημα πού ὑποβάλλει ἴδια ἤ ὁμοειδή προϊόντα σέ διαφορετική μεταχείριση, ἀνάλογα μέ τήν χρησιμοποιούμενη πρώτη ὕλη, δέν εἶναι ἀντίθετο πρός τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ὑπό τόν ὅρο ὅτι αὐτή ἡ διαφορετική μεταχείριση ἐπεκτείνεται, κάτω ἀπό τίς ἴδιες προϋποθέσεις, καί στά προϊόντα τῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν.

2) Ἕνα τέτοιο σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας ἴδιων ἤ ὁμοειδῶν προϊόντων δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς ἀντίθετο πρός τό ἄρθρο 95, ἀπό μόνο τό γεγονός ὅτι ἡ ἐφαρμογή τοῦ πιό ὑψηλοῦ συντελεστῆ πέτυχε τό σκοπό πού ἔγκειται στό ν' ἀποθαρρύνει, στό ἐσωτερικό, τήν ἀντίστοιχη παραγωγή.

3) Στήν ἐν λόγω περίπτωση δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἀντίφαση πρός τό ἄρθρο 95 παρά μόνο ἄν ὁ μοναδικός σκοπός τοῦ καθορισμοῦ διαφορετικῶν φόρων εἶναι νά θέσει ἐμπόδια στίς παραγωγές πού, γιά ἀντικειμενικούς λόγους, εἶναι ἀδύνατο νά πραγματοποιηθοῦν στό ἐθνικό ἔδαφος.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑποστηρίζει ὅτι, στήν προκειμένη περίπτωση, συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις πού προβλέπονται ἀπό τό ἄρθρο 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ γιά νά ἐπιληφθεῖ τό Δικαστήριο καί κρίνει τό ἰταλικό σύστημα τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου ὡς ἀντίθετο πρός τό ἄρθρο 95.

Ὡς πρός τή δικονομική πλευρά τῆς ὑποθέσεως

α) Ὑπάρχει στήν πραγματικότητα, μεταξύ τῶν διαδίκων τῆς κύριας δίκης, μιά διαφορά ὡς πρός τό βάσιμο τῆς ἀξιώσεως τῆς Vinal νά ἀναζητήσει ἀπό τήν Orbat τό ποσό τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου πού καταβλήθηκε κατά τήν εἰσαγωγή ποσότητας μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης συνθετικῆς προελεύσεως. Κατά συνέπεια, τά ἐρωτήματα πού διατυπώνονται στή διάταξη περί παραπομπῆς ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 φαίνονται ἀπολύτως βάσιμα.

β) Δέν ὑπάρχουν ἐπίσης ἀντιρρήσεις ὡς πρός τήν ἀναγκαιότητα, στήν ὁποία αἰσθάνεται ὅτι βρίσκεται ὁ ἐθνικός δικαστής, νά ζητήσει ἀπό τό Δικαστήριο τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐν ὄψει τῆς ἀποφάσεως πού θά ἐκδοθεῖ ἐπί τῆς διαφορᾶς στήν κύρια δίκη.

γ) Ὡς πρός τό γεγονός ὅτι ὁ εἰσαγωγέας Vinal δέν ἄσκησε ἐναντίον τῆς ἁρμόδιας ἰταλικῆς διοικήσεως ἄμεση προσφυγή γιά νά ἀμφισβητήσει τή νομιμότητα τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου, πού καταβλήθηκε κατά τόν ἐκτελωνισμό τοῦ ἐμπορεύματος, θά πρέπει νά διαπιστωθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 95 δημιουργεῖ δικαιώματα γιά ὅλους τούς πολίτες, ἀνεξάρτητα ἀπό τή φύση τῆς δραστηριότητάς τους. Ὅποιος ἔχει ἕνα δικαίωμα, ἔχει ἐπίσης καί τό δικαίωμα νά εἶναι διάδικος, τό ὁποῖο ἀσκεῖ, μέ τρόπο ἀπόλυτα αὐτόνομο καί κατ' ἐλεύθερη κρίση, κάθε φορά πού ἔχει συμφέρον νά ἐπιτύχει τήν προστασία τοῦ δικαιώματος πού ἀπειλεῖται ἀπό τίς ἀξιώσεις κάποιου τρίτου, ἰδιώτη ἤ δημόσιας διοικήσεως.

Ἡ ἐνδεχόμενη συγκατάθεση τοῦ εἰσαγωγέα δέν μπορεῖ νά θέσει σέ ἀμφισβήτηση ἤ νά περιορίσει τήν ἀκεραιότητα ἤ τήν ἄσκηση τοῦ δικαιώματος ἤ τοῦ δικαιώματος νά εἶναι διάδικοι οἱ ἐπιχειρηματίες πού ὑπεισέρχονται ἀργότερα στόν κύκλο τῆς παραγωγῆς καί τῆς διαθέσεως στό ἐμπόριο. Ἡ Orbat ἔχει κάλλιστα τό δικαίωμα ν' ἀσκήσει τά προνόμια πού τῆς παρέχει ἡ συνθήκη, μέ αὐτονομία καί χωρίς προϋποθέσεις. Ἔχει πραγματικό συμφέρον νά ἐπισπεύσει τή διαφορά καί νά ἐπιτύχει μιά προδικαστική ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου, ἀπό τήν ὁποία θά μποροῦσε νά ἐξαρτηθεῖ ἡ προστασία τοῦ δικαιώματος πού παρέχει τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης καί ἡ βεβαιότητα νά διαφύγει τή φορολογική διάκριση πού χαρακτηρίζει τό σύστημα τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου. Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητο καί τό συμφέρον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστῆ νά ἐπιτύχει προδικαστική ἀπόφαση ἀπό τό Δικαστήριο. Σ' ἐκεῖνον ἀπόκειται νά ἐκτιμήσει ἄν ἡ ἀξίωση τῆς ἐνάγουσας ἑταιρείας στήν κύρια δίκη εἶναι ἤ ὄχι νόμω βάσιμη.

δ) Ἡ συμβατική φύση τῆς διαφορᾶς στήν κύρια δίκη, πού ἀνέκυψε μεταξύ δύο ἑταιρειῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου στό πλαίσιο τῆς ἐκτελέσεως μιᾶς συμβάσεως καί ὄχι μεταξύ ἰδιώτη καί δημόσιας διοικήσεως, δέν ἀντιτίθεται καθόλου στό νά ἐπιληφθεῖ προδικαστικά τό Δικαστήριο. Οἱ ἐθνικοί δικαστές ἔχουν ὑποχρέωση ν' ἀποφαίνονται ἐπί ὅλων τῶν ὑποθέσεων πού φέρονται ἐνώπιόν τους, μεταξύ τῶν ὁποίων οἱ «ὑποθέσεις ἀρχῆς» πού εἰσάγονται μέ τήν εὐκαιρία διαφορῶν πού ἔχουν μικρό οἰκονομικό ἀντικείμενο. Χωρίς τό μηχανισμό τοῦ ἄρθρου 177, κατά τήν ἄσκηση τῶν καθηκόντων τους, θά ἐφάρμοζαν τίς κοινοτικές διατάξεις σύμφωνα μέ τά ἑρμηνευτικά κριτήρια τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου. Μ' αὐτό τόν τρόπο θά σχηματιζόταν μιά πλειονότητα διαφορετικῶν νομολογιῶν, ἀπό κράτος σέ κράτος καί ἀκόμα μέσα στό ἴδιο κράτος. Σέ περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ τῶν ἀποφάσεων πού θά ἐκδίδονταν ἀπό διάφορα δικαστήρια, ἐθνικά καί κοινοτικά,

ὅλα ἐξίσου κυρίαρχα, ἀνεξάρτητα καί μέ τήν ἴδια καθ' ὕλη ἁρμοδιότητα, ἡ ἑνότητα τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ἡ ὁμοιομορφία τῆς ἑρμηνείας τους, ἡ ἐφαρμογή του καί ἡ ὑπεροχή του θά φθείρονταν ἀνεπανόρθωτα. Τό ἄρθρο 177 ἀποτελεῖ τό μόνο μέσο πού ἐξασφαλίζει στούς διαδίκους, πού ὑποστηρίζουν τά δικαιώματά τους, τά ὁποῖα προσβάλλονται ἀπό τίς παραβάσεις τῶν Κρατῶν μελῶν, τή σωστή καί ὁμοιόμορφη ἐφαρμογή τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου. Ὁ περιορισμός τῆς δυνατότητας προσφυγῆς στή διαδικασία τοῦ ἄρθρου 177 θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τόν ἀνάλογο περιορισμό τῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων.

Ἡ ἐνδεχόμενη κήρυξη τοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀναρμόδιου στήν παρούσα ὑπόθεση ὑπονομεύει τό κύρος τῶν ἀποφάσεων πού ἐκδόθηκαν μέχρι σήμερα σέ ἀνάλογες διαδικασίες.

Κατά συνέπεια, ἡ ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 11ης Μαρτίου 1980 (ὑπόθεση 104/79, Foglia) δέν ἀποτελεῖ ἰσχυρό προηγούμενο πού θά εἶχε ἐφαρμογή στήν προκειμένη περίπτωση.

ε) Δέν ὑπάρχει ἐπίσης ἀναλογία μεταξύ τῆς παρούσας ὑποθέσεως καί τῆς διαφορᾶς πού ἔδωσε ἀφορμή γιά τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 22ας Νοεμβρίου 1978 (ὑπόθεση 93/78, Mattheus, Rec. σ. 2203). Στήν προκειμένη περίπτωση ζητήθηκε ἀπό τό Δικαστήριο νά ἑρμηνεύσει μιά διάταξη τῆς συνθήκης, πού παρέχει δικαιώματα, σέ σχέση μέ ὑπάρχουσες ἐθνικές διατάξεις, ἡ νομιμότητα ἤ ἡ μή νομιμότητα τῶν ὁποίων καθορίζει τήν ἔκβαση τῆς διαδικασίας στήν κύρια δίκη, ἐνῶ, στήν ὑπόθεση 93/78 ἡ διαφορά εἶχε ἕνα χαρακτήρα ἐντελῶς ἀφηρημένο καί θεωρητικό καί δέν εἶχε ὡς ἀντικείμενο τό ἀσυμβίβαστο καμιᾶς διατάξεως ἐθνικῆς ἔννομης τάξεως μέ τίς διατάξεις τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου. Ἐκτός ἀπ' αὐτό, ἀφοῦ τό ἄρθρο 237 διέπει διεθνεῖς σχέσεις καί, κατά συνέπεια, δέν παρέχει στούς ἰδιῶτες δικαιώματα, ἡ ὑπόθεση 93/78 δέ θέτει κανένα πρόβλημα νομικῆς προστασίας τῶν ἰδιωτῶν.

Ὡς πρός τόν ὁμοειδή χαρακτήρα τῶν ἐν λόγω προϊόντων

α) Ἡ Ἐπιτροπή ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ καθαρή αἰθυλική ἀλκοόλη παράγεται μέ διύλιση προϊόντων τοῦ ἐδάφους (δημητριακά, κρασί, «πατούρια» σταφυλιῶν, φροῦτα, πατάτες, ζαχαροκάλαμο, τεῦτλα, μελάσα ζαχαροκάλαμου ἤ τεύτλων, ξύλα κτλ.) ἤ μέ σύνθεση προϊόντων τοῦ ὑπεδάφους (πετρέλαιο ἤ κάρβουνο). Παρά τή διπλή αὐτή προέλευση, ἀπό γεωργικά ἤ ἀπό ὀρυκτά προϊόντα ὑπάρχει ταυτότητα ἀπό χημική ἄποψη (C_2H_5OH) μεταξύ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἀλκοολῶν. Στό στάδιο τοῦ «τελικοῦ προϊόντος» δέν εἶναι δυνατή ἡ ἐξακρίβωση τῆς προελεύσεώς τους παρά μόνο μέ χημικές ἀναλύσεις, λεπτές καί περίπλοκες, πού βασίζονται στό βαθμό ραδιενέργειας. Κατά συνέπεια, στήν περίπτωση πού στό τέλος τῆς διαδικασίας διυλίσεως ἤ συνθέσεως θά εἴχαμε τόν ἴδιο βαθμό καθαρότητας, οἱ αἰθυλικές ἀλκοόλες θά μποροῦσαν τέλεια νά ὑποκαθιστοῦν ἡ μιά τήν ἄλλη καί θά μποροῦσαν νά χρησιμοποιηθοῦν ὅλες, χωρίς διάκριση, γιά τούς ἴδιους σκοπούς. Ἡ αἰθυλική ἀλκοόλη χρησιμοποιεῖται κυρίως γιά κατανάλωση ἀπό ἀνθρώπους (οἰνοπνευματώδη ποτά, βρώσιμα καί φαρμακευτικά παρασκευάσματα) καί γιά βιομηχανική χρήση (στιλβωτικά, σμάλτο, διαλυτικά, καλλυντικά καί ἀρώματα, ἀρωματικά ἔλαια, πλαστικές οὐσίες κτλ.). Γιά λόγους αὐστηρά οἰκονομικῆς φύσεως, ἡ νομοθεσία δύο Κρατῶν μελῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ Ἰταλία, ἀπαγορεύει ρητά τή χρησιμοποίηση τῆς συνθετικῆς αἰθυλικῆς ἀλκοόλης στά παρασκευάσματα πού προορίζονται γιά κατανάλωση ἀπό ἀνθρώπους.

Αὐτά τά γεγονότα ἐπιβεβαιώνουν ὄχι μόνον ὅτι ἡ συνθετική καί ἡ ἀλκοόλη γεωργικῆς προελεύσεως εἶναι ὁμοειδή προϊόντα ἀλλά, πραγματικά, ὅτι ταυτίζονται μεταξύ τους ἀπό τήν ἄποψη τῶν ἀναγκῶν πού τά προϊόντα αὐτά εἶναι σέ

θέση νά ἱκανοποιήσουν. Ἄλλωστε αὐτοί οἱ δύο τύποι ἀλκοόλης ἔχουν ὑπαχθεῖ στήν ἴδια δασμολογική κλάση 22.08 Α.

6) Ἡ μετουσιωμένη ἀλκοόλη δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρά αἰθυλική ἀλκοόλη σέ διάλυμα μαζί μέ ἕνα προϊόν μετουσιώσεως, ὥστε νά τροποποιηθεῖ ἡ γεύση της καί ν' ἀποκλειστεῖ ἡ δυνατότητα χρησιμοποιήσεως της γιά κατανάλωση ἀπό ἀνθρώπους. Ἡ μετουσίωση ὑπακούει κατά κύριο λόγο, σέ ἐπιταγές φορολογικῆς φύσεως, διότι ἡ μετουσιωμένη ἀλκοόλη πού προορίζεται γιά βιομηχανικές χρήσεις δέν ὑπόκειται στήν ἐπιβολή τῶν φόρων πού πλήττουν τήν ἀλκοόλη, ἡ ὁποία εἶναι προορισμένη γιά κατανάλωση ἀπό ἀνθρώπους.

Οἱ μετουσιωμένες ἀλκοόλες, ὅπως καί οἱ καθαρές ἀλκοόλες, τῶν ὁποίων ἀποτελοῦν παράγωγα, δέν ἔχουν μόνο σχέση ὁμοιότητας, ἀλλά καί ταυτότητας. Κατατάσσονται μαζί στήν ἴδια δασμολογική ὑποκλάση 22.08 Α (αἰθυλική ἀλκοόλη μετουσιωμένη οἱουδήποτε ἀλκοολικοῦ τίτλου).

Ὡς πρός τήν παράβαση τοῦ ἄρθρου 95

α) Σύμφωνα μέ τό ἰταλικό φορολογικό σύστημα, ἡ μετουσιωμένη ἀλκοόλη δέν ὑπόκειται οὔτε στό φόρο παραγωγῆς οὔτε στόν κανονικό κρατικό φόρο. Ἀντίθετα, ὑπόκειται σέ εἰδικό κρατικό φόρο, πού ἔχει ὁριστεῖ σέ 1 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης, ἄν πρόκειται γιά ἀλκοόλη πού προέρχεται ἀπό μελάσα, παραπλήσιες οὐσίες, κεχρί ἤ ζαχαροκάλαμο καί σέ 12 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο, ἄν πρόκειται γιά ἄλλες ἀλκοόλες, ἰδίως γιά συνθετική ἀλκοόλη.

Αὐτή ἡ διαφοροποιημένη φορολογική μεταχείριση ἐξηγεῖται ἀπό τό γεγονός ὅτι στήν Ἰταλία τό σύνολο καταναλώσεως τῆς μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης (655 038 ἑκατόλιτρα ἄνυδρης ἀλκοόλης τό 1977) προέρχεται ἀπό ἐθνική ἀλκοόλη, πού παράγεται, κατά πολύ μεγάλο μέρος, ἀπό τή μελάσα τῶν τεύτλων. Ἀντίθετα, ἡ συνθετική ἀλκοόλη δέν παράγεται στήν Ἰταλία, καί στίς εἰσαγόμενες ποσότητες ἐπιβάλλεται ὁ πλήρης συντελεστής τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο.

Στήν πραγματικότητα, οἱ εἰσαγωγές συνθετικῆς ἀλκοόλης εἶναι πολύ περιορισμένες, διότι τό φορολογικό βάρος εἶναι ὑπεραρκετό γιά νά ἐξατμίσει τό ἐνδιαφέρον τῶν εἰσαγωγέων καί γιά νά διασφαλίσει προνομιακή ἀνταγωνιστική θέση στήν ἐθνική ἀλκοόλη·

Ὁ χαμηλός συντελεστής τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου εὐνοεῖ ἄμεσα τήν ἰταλική παραγωγή μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης πού προέρχεται ἀπό τήν ἀλκοόλη τῆς μελάσας τῶν τεύτλων καί, ἔμμεσα, τήν ἰταλική παραγωγή τεύτλων καί μελάσας τεύτλων.

6) Ἡ Ἐπιτροπή κοινοποίησε στήν Ἰταλική Δημοκρατία, στίς 31 Ἰουλίου 1978, αἰτιολογημένη γνώμη, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 169 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, καλώντας τήν ἰταλική κυβέρνηση νά τροποποιήσει, ἐντός προθεσμίας 2 μηνῶν, τίς σχετικές μέ τόν εἰδικό κρατικό φόρο διατάξεις, ὥστε νά καταστοῦν σύμφωνες μέ τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης. Ἡ Ἐπιτροπή ἔχει τήν πρόθεση νά φέρει σύντομα τήν ὑπόθεση ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, διότι καμιά συνέχεια δέ δόθηκε σ' αὐτή τήν αἰτιολογημένη γνώμη.

Ἡ Ἐπιτροπή, στήν αἰτιολογημένη γνώμη της, ὑποστήριξε ὅτι γιά τήν ὀρθή ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95 δέν πρέπει νά ληφθοῦν ὑπόψη τά στοιχεῖα πού ἔχουν σχέση μέ τίς χρησιμοποιούμενες γιά τήν παρασκευή τῶν διαφόρων τύπων μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης πρῶτες ὕλες ἤ μέ τή μέθοδο παρασκευῆς τους.

Ἄλλωστε, στήν παρούσα περίπτωση δέν μπορεῖ νά γίνει ἐπίκληση αἰτίων οἰκονομικῆς ἤ κοινωνικῆς φύσεως γιά νά δικαιολογηθεῖ ὁ χαμηλός συντελεστής πού ἀπολαύει ἡ μετουσιωμένη ἀλκοόλη τῆς μελάσας τῶν τεύτλων. Τέτοιες αἰτιολογίες δέν μποροῦν νά δικαιολογήσουν τή μή τήρηση τοῦ ἄρθρου 95, καί ἡ υἱοθέτηση ἐνδεχόμενων μέτρων ὑποστηρίξεως τῆς παραγωγῆς τεύτλων ἤ μελάσας τεύτλων ἀνήκει πλέον στήν ἀποκλειστική ἁρμο-

διότητα τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων ἐξαιτίας τῆς ἐγκαθιδρύσεως κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῆς ζαχάρεως ἀπό τόν κανονισμό 3330/74 τοῦ Συμβουλίου τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1974 (JO L 359, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 359, τόμ. 03/011, σ. 134).

Τό ἰταλικό σύστημα φορολογίας τῶν μετουσιωμένων ἀλκοολῶν δέν ἀποβλέπει σέ σκοπούς ἐνεργειακῆς ἤ οἰκολογικῆς τάξεως. Δέν εἶναι δυνατό, στήν προκειμένη περίπτωση, νά γίνει ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν πού δέχτηκε τό Δικαστήριο μέ τήν ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1980 (ὑπόθεση 21/79, Ἐπιτροπή κατά Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, προϊόντα πετρελαίου ἐξ ἀνακτήσεως).

γ) Τό φορολογικό σύστημα, στό ὁποῖο περιλαμβάνεται ὁ ἐπίδικος εἰδικός κρατικός φόρος, δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι συμβιβάζεται μέ τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης παρά μόνο ἄν ὁ ἴδιος ὁ φορολογικός συντελεστής ἐφαρμοζόταν καί στά ἐθνικά προϊόντα καί στά ὁμοειδή προϊόντα πού εἰσάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ μετουσιωμένη αἰθυλική ἀλκοόλη συνθετικῆς προελεύσεως. Αὐτό τό πόρισμα φαίνεται σύμφωνο μέ τίς ἀρχές πού ἔθεσε τό Δικαστήριο μέ τίς ἀποφάσεις του τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1980 ἐπί τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

δ) Τά δύο πρῶτα ἐρωτήματα πού τέθηκαν στό Δικαστήριο ἐπιδέχονται τήν ἀκόλουθη ἀπάντηση:

Σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἄρθρου 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης, στήν περίπτωση πού ἕνα ἐθνικό φορολογικό καθεστώς εὐνοεῖ, μέ φορολογικές ἀπαλλαγές ἤ μέ τήν ἐπιβολή μειωμένων φορολογικῶν συντελεστῶν, τήν παραγωγή ὁρισμένων μετουσιωμένων αἰθυλικῶν ἀλκοολῶν πού προέρχονται πχ. ἀπό τήν ἀλκοόλη τῆς μελάσας, αὐτά τά πλεονεκτήματα πρέπει νά ἐπεκτείνονται καί στίς ὁμοειδεῖς μετουσιωμένες αἰθυλικές ἀλκοόλες, πού προέρχονται πχ. ἀπό τή συνθετική ἀλκοόλη καί εἰσάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, χωρίς νά λαμβάνονται ὑπόψη οἱ χρησιμοποιούμενες πρῶτες ὕλες ἤ οἱ μέθοδοι παρασκευῆς τῶν διαφόρων τύπων μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης.

Λαμβάνοντας ὑπόψη τήν προτεινόμενη ἀπάντηση στά δύο πρῶτα ἐρωτήματα, τό τρίτο δέν ἔχει ἀντικείμενο.

III — Προφορική διαδικασία

Τό Δικαστήριο, στή συνεδρίαση τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, ἄκουσε τίς ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήσεις πού ἔθεσε, καθώς καί τίς προφορικές παρατηρήσεις τῆς ἑταιρείας Vinal, ἐνάγουσας στήν κύρια δίκη, πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τό δικηγόρο Giuseppe Marchesini, τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τόν Marcello Conti καί τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τόν Antonino Abate.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του στή συνεδρίαση τῆς 11ης Νοεμβρίου 1980.

Σκεπτικό

1 Μέ διάταξη τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1980, πού περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 4 Φεβρουαρίου, ὁ Pretore τοῦ Casteggio ἔθεσε στό Δικαστήριο τρία ἐρωτήματα ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ γιά νά μπορέσει νά ἐκτιμήσει ἄν συμβιβάζεται μέ τίς ἀπαιτήσεις τῆς συνθήκης τό σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας πού ἐφαρμόζεται δυνάμει τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1200 τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1948, ὅπως τροποποιήθηκε μέ τό νομοθετικό διάταγμα

836 τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1955, καί τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 506 τῆς 18ης Αὐγούστου 1978 ἐπί τῆς μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης καί ἐπί τῆς μετουσιωμένης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης ἐκ συνθέσεως.

2 Αὐτά τά ἐρωτήματα ἀνέκυψαν στό πλαίσιο ἀστικῆς διαφορᾶς πού ἀφορᾶ τήν ἐκτέλεση συμβάσεως ὁ ὁποία καταρτίστηκε τόν Ἰανουάριο 1980 μεταξύ τῆς ἐνάγουσας στήν κύρια δίκη, ἀνώνυμης ἑταιρείας Vinal, παραγωγοῦ-εἰσαγωγέα ἀλκοόλης καί τῆς ἀνώνυμης ἑταιρείας Orbat καί ἔχει ὡς ἀντικείμενο τήν παράδοση ποσότητας μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης, καταγωγῆς Γαλλίας.

3 Ὅπως προκύπτει ἀπό τή διάταξη περί παραπομπῆς, ἡ ἑταιρεία Orbat, ἐναγομένη στήν κύρια δίκη, δέν ἀμφισβητεῖ τήν ὑποχρέωσή της νά καταβάλει τό συμφωνηθέν τίμημα, ἀλλά ἀντιτίθεται στήν ἐπιβολή, στήν προκειμένη περίπτωση, τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ φόρου τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης καί δηλώνει ὅτι εἶναι διατεθειμένη νά ἐπιστρέψει στήν ἐνάγουσα μόνο τόν εἰδικό φόρο τῶν 1 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο, πού ἐπιβάλλεται ἐπί τῆς μετουσιωμένης ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως. Πράγματι, ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ εἴσπραξη τοῦ ἀνωτέρω φόρου τῶν 12 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης εἶναι ἀθέμιτη ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, διότι ἀποτελεῖ φορολογική διάκριση πού ἀπαγορεύεται ἀπ' αὐτή τή διάταξη.

4 Προκειμένου νά λύσει αὐτή τή διαφορά ὁ Pretore ἔθεσε στό Δικαστήριο τά παρακάτω προδικαστικά ἐρωτήματα:

α) Τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει μήπως νά ἑρμηνευτεῖ μέ τήν ἔννοια ὅτι πρέπει νά θεωροῦνται ὡς «ὁμοειδή» δύο προϊόντα παράγωγα διαφορετικῶν πρώτων ὑλῶν, ἀλλά πού μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τήν ἴδια χρήση καί πού παρουσιάζουν τήν ἴδια χρησιμότητα;

β) Σέ περίπτωση καταφατικῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο ἐρώτημα, τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ μήπως πρέπει νά ἑρμηνευτεῖ μέ τήν ἔννοια ὅτι πρέπει νά θεωρεῖται ὡς ἀπαγορευμένη ἡ εἴσπραξη φόρων πού πλήττουν κατά τρόπο ἀπολύτως ταυτόσημο καί τό κοινοτικό προϊόν, ἀλλά πού στήν πραγματικότητα ἀποτελεῖ φορολογική διάκριση εἰς βάρος ὁμοειδῶν προϊόντων πού προέρχονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἀφοῦ τό προϊόν στό ὁποῖο ἐπιβάλλεται ὁ βαρύτερος φόρος εἶναι ἀποκλειστικά εἰσαγόμενο καί τό προϊόν στό ὁποῖο ἐπιβάλλεται ὁ λιγότερο βαρύς φόρος εἶναι κυρίως ἐθνικῆς καταγωγῆς;

γ) Σέ περίπτωση ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως σ' ἕνα ἀπό τά προηγούμενα ἐρωτήματα, τό ἄρθρο 95 παράγραφος 2 μήπως πρέπει νά ἑρμηνευτεῖ — σχετικά μέ τήν προκειμένη ἐπίδικη περίπτωση — μέ τήν ἔννοια ὅτι ἀπαγορεύεται νά ἐπιβληθεῖ βαρύτερος φόρος σέ προϊόν πού προέρχεται κυρίως ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη, μέ ἀποτέλεσμα νά προστατεύεται ἡ ἐθνική παραγωγή πού ἀνταγωνίζεται αὐτό τό προϊόν;

Ἐπί τῆς ἁρμοδιότητας τοῦ Δικαστηρίου

5 Ἡ ἰταλική κυβέρνηση ἀμφισβήτησε τό παραδεκτό τῆς αἰτήσεως περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως πού ὑπέβαλε ὁ Pretore τοῦ Casteggio. Θέτει τό ζήτημα μήπως ἡ ἀγωγή πού ἔχει ἀσκηθεῖ ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστῆ ἀφορᾶ στήν πραγματικότητα πλασματική διαφορά καί μήπως ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 177 κινήθηκε στήν προκειμένη περίπτωση γιά νά παρασύρει σέ δίκη τό ἰταλικό κράτος, ἐν ἀπουσία ὁποιασδήποτε πραγματικῆς διαφορᾶς πού νά θέτει, μεταξύ τῶν διαδίκων, προβλήματα κοινοτικοῦ δικαίου. Κάτω ἀπ' αὐτές τίς συνθῆκες, ἡ ἰταλική κυβέρνηση διερωτᾶται ἄν θά ἔπρεπε νά συσχετιστεῖ ἡ ὑπόθεση μέ ἐκείνη πού ἀποτέλεσε τό ἀντικείμενο τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῆς 11ης Μαρτίου 1980 *(Foglia κατά Novello, 104/79)* μέ τήν ὁποία τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι εἶναι ἀναρμόδιο νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού εἶχε θέσει τό ἐθνικό δικαστήριο.

6 Πρό αὐτῆς τῆς ἀμφισβητήσεως, πού διατυπώθηκε ἀπό τήν ἰταλική κυβέρνηση μέ τίς γραπτές παρατηρήσεις της, τό Δικαστήριο ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες ἀπό τούς διαδίκους.

7 Τό Δικαστήριο, ἀφοῦ ἔλαβε γνώση τῶν ἀπαντήσεων πού δόθηκαν σέ αὐτές τίς ἐρωτήσεις, κρίνει ὅτι μπορεῖ, στήν προκειμένη περίπτωση, νά ἀντιπαρέλθει τίς ἀμφιβολίες πού διατύπωσε ἡ ἰταλική κυβέρνηση καί νά ἐξετάσει τήν οὐσία τῆς ὑποθέσεως.

Ἐπί τῆς οὐσίας

8 Ὅπως προκύπτει ἀπό τή διάταξη παραπομπῆς, ἡ ἐναγομένη στήν κύρια δίκη ἀμφισβητεῖ ὅτι τό ἰταλικό σύστημα φορολογίας συμβιβάζεται μέ τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης, ἐπικαλούμενη δύο σημεῖα. Ἀφ' ἑνός, ἡ μετουσιωμένη συνθετική

άλκοόλη πρέπει νά θεωρηθεῖ ὁμοειδής καί μάλιστα ταυτόσημη μέ τή μετουσιωμένη άλκοόλη ἐκ ζυμώσεως, ἀφ' ἑτέρου, ἡ συνθετική άλκοόλη εἶναι ἀποκλειστικά εἰσαγόμενο προϊόν στήν Ἰταλία, ἐνῶ, ἀντιθέτως, ἡ μετουσιωμένη άλκοόλη ἐκ ζυμώσεως πού κυκλοφορεῖ στό ἐμπόριο μέσα στό κράτος αὐτό εἶναι ἀποκλειστικά προϊόν ἐθνικῆς παραγωγῆς. Ἔτσι, παρά τήν τυπική ταύτιση φορολογικῆς μεταχειρίσεως, τό ὁμοειδές προϊόν πού προέρχεται ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη πλήττεται βαρύτερα ἀπό τό ἐθνικό προϊόν.

9 Αὐτή ἡ ἐκδοχή ὑποστηρίζεται κατ' ἀρχήν ἀπό τήν Ἐπιτροπή πού διατύπωσε τή γνώμη ὅτι παρά τή διττή προέλευση τῶν ἐν λόγω δύο προϊόντων — τῆς συνθετικῆς άλκοόλης πού προέρχεται κυρίως ἀπό τό πετρέλαιο καί τῆς άλκοόλης ἐκ ζυμώσεως πού παράγεται μέ τή διύλιση προϊόντων τοῦ ἐδάφους (δημητριακά, κρασί, φροῦτα, πατάτες, τεῦτλα καί μελάσες) — οἱ δύο τύποι άλκοόλης, γιά τούς ὁποίους πρόκειται, εἶναι ἴδιοι ἀπό χημική ἄποψη καί μποροῦν νά ἀλληλοϋποκατασταθοῦν κατά τή χρησιμοποίησή τους. Κατά συνέπεια ὑπάρχει μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν προϊόντων ὄχι μόνο ὁμοιότητα, ἀλλά, στήν πραγματικότητα, ταυτότητα ὡς πρός τίς ἀνάγκες πού αὐτά τά προϊόντα καλοῦνται νά ἱκανοποιήσουν. Ἄλλωστε, οἱ δύο τύποι άλκοόλης κατατάσσονται στήν ἴδια δασμολογική ὑποκλάση 22.08 Α, μέ τό χαρακτηρισμό «μετουσιωμένη αἰθυλική άλκοόλη παντός τίτλου». Ἡ διαφορά τοῦ φορολογικοῦ συντελεστῆ πού προβλέπεται ἀπό τόν ἰταλικό νόμο γιά τή μετουσιωμένη συνθετική άλκοόλη ἀφ' ἑνός, καί τή μετουσιωμένη άλκοόλη ἐκ ζυμώσεως ἀφ' ἑτέρου, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα, ἐπειδή δέν παράγεται συνθετική άλκοόλη στήν Ἰταλία, νά ἐμποδίζει στήν πραγματικότητα κάθε εἰσαγωγή αὐτοῦ τοῦ προϊόντος πού προέρχεται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη καί νά εὐνοεῖ ἄμεσα τήν ἐθνική παραγωγή τῆς άλκοόλης ἐκ ζυμώσεως. Κατά συνέπεια, ἡ Ἐπιτροπή φρονεῖ, ὅτι ἡ μετουσιωμένη συνθετική άλκοόλη πού εἰσάγεται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη θά πρέπει, ὡς προϊόν ὁμοειδές μέ τή μετουσιωμένη άλκοόλη ἐκ ζυμώσεως, νά ἀπολαύει τοῦ ἴδιου φορολογικοῦ συντελεστῆ πού ἰσχύει καί γιά τήν τελευταία.

10 Ἀντίθετα, ἡ ἐνάγουσα στήν κύρια δίκη ὑποστηρίζει ὅτι τό ἰταλικό σύστημα φορολογίας συμβιβάζεται μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἄρθρου 95. Ἐφιστᾶ τήν προσοχή στό γεγονός ὅτι ἡ Ἰταλία διαθέτει σημαντική παραγωγή αἰθυλενίου, παράγωγου τοῦ πετρελαίου, τό ὁποῖο χρησιμοποιεῖται στήν παρασκευή τῆς συνθετικῆς άλκοόλης. Κατά συνέπεια, δέν εἶναι δυνατό νά δεχτεῖ κανείς ὅτι γίνεται διάκριση ὡς πρός τήν εἰσαγόμενη συνθετική άλκοόλη, ἀφοῦ ὑπάρχει, τουλάχιστο στήν Ἰταλία, δυνατότητα παραγωγῆς τοῦ προϊόντος. Ὡς πρός τήν άλκοόλη ἐκ ζυμώσεως, ἡ ἑταιρεία Vinal προσπαθεῖ νά ἀποδείξει ὅτι δέν ὑπάρχει καμιά φορολογική διάκριση μεταξύ τῆς άλκοόλης πού παράγεται στήν Ἰταλία καί τῆς εἰσαγόμενης άλκοόλης. Ἔτσι φαίνεται ὅτι τό ἰταλικό φορολογικό σύστημα ἰσχύει βάσει ἀντικειμενικῶν προϋποθέσεων πού ἐφαρμόζονται χωρίς διάκριση στά ἰταλικά καί στά προϊόντα τῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν. Τό διαφοροποιημένο φορολογικό σύστημα ἔχει στήν ἐν λόγω περίπτωση μιά εἰδική δικαιολογία, τό ὅτι ἔχει ὡς σκοπό νά ἐνθαρρύνει τούς τομεῖς παραγωγῆς πού ἔχουν ἀνάγκη εἰδικῆς προ-

στασίας, δηλαδή τή μεταποίηση ὁρισμένου ἀριθμοῦ γεωργικῶν προϊόντων καί τόν ἀντίστοιχο περιορισμό τῆς καταναλώσεως τῶν προϊόντων πετρελαίου.

11 Ἡ ἐκδοχή πού ὑποστηρίχθηκε ἀπό ἑταιρεία Vinal ἀποτέλεσε ἀντικείμενο εὐρύτερης ἀναπτύξεως ἀπό τήν ἰταλική κυβέρνηση. Ἡ τελευταία ὑπενθυμίζει ὅτι τό Δικαστήριο, σέ πολλές ἀποφάσεις, ἀναγνώρισε στά Κράτη μέλη τή δυνατότητα νά θεσπίζουν διαφοροποιημένα συστήματα φορολογίας, ἀκόμη καί γιά ταυτόσημα προϊόντα, βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, ὅπως οἱ προϋποθέσεις παραγωγῆς καί οἱ πρῶτες ὕλες πού χρησιμοποιοῦνται (ἀπόφαση τῆς 22ας Ἰουνίου 1976, *Bobie*, 127/75, Rec. σ. 1079, ἀπόφαση τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978, *Hansen*, 148/77, Rec. σ. 1787, ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1980, Ἐπιτροπή κατά Ἰταλίας, 21/79, Rec. σ. 8). Κατά τό Δικαστήριο, παρόμοια συστήματα συμβιβάζονται μέ τή συνθήκη ὅταν θεσπίζονται βάσει στοιχείων ἀντικειμενικῶν καί ὅταν δέν ἔχουν χαρακτήρα διακρίσεως ἤ προστασίας.

12 Τό σύστημα λοιπόν πού ἀμφισβητεῖται ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου εἶναι σύμφωνα μ' αὐτές τίς ἀπαιτήσεις. Πράγματι, ἡ διαφοροποιημένη φορολογία τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης καί τῆς ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως, στήν Ἰταλία, ὀφείλεται σέ οἰκονομική ἐπιλογή πού ἀποβλέπει στό νά εὐνοήσει τήν παραγωγή τῆς ἀλκοόλης μέ βάση γεωργικά προϊόντα καί, ἀντίστοιχα, νά περιορίσει τή μετατροπή τοῦ αἰθυλενίου, παράγωγου τοῦ πετρελαίου, σέ ἀλκοόλη μέ σκοπό νά ἐπιφυλάξει τήν πρώτη αὐτή ὕλη γιά ἄλλες χρήσεις πού ἔχουν οἰκονομική προτεραιότητα. Πρόκειται, λοιπόν, γιά μιά θεμιτή ἐπιλογή οἰκονομικῆς πολιτικῆς, πού πραγματοποιεῖται μέσω τῆς φορολογίας. Ἡ ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς πολιτικῆς δέν ὁδηγεῖ σέ καμιά διάκριση, ἀφοῦ, ἄν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀποθαρρύνει τίς εἰσαγωγές συνθετικῆς ἀλκοόλης στήν Ἰταλία, ἔχει ταυτόχρονα ὡς συνέπεια νά ἐμποδίζει τήν ἀνάπτυξη, ἐπίσης στήν Ἰταλία, παραγωγῆς ἀλκοόλης μέ βάση τό αἰθυλένιο πού, τεχνικά, εἶναι ἀπόλυτα δυνατή.

13 Ὅπως ἐπιβεβαίωσε ἐπανειλημμένα τό Δικαστήριο, κυρίως μέ τίς ἀποφάσεις πού ἀναφέρει ἡ ἰταλική κυβέρνηση, τό κοινοτικό δίκαιο δέν περιορίζει, στό σημερινό στάδιο ἐξελίξεώς του, τήν ἐλευθερία κάθε Κράτους μέλους νά θεσπίζει σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας γιά ὁρισμένα προϊόντα, βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, ὅπως ἡ φύση τῶν πρώτων ὑλῶν πού χρησιμοποιοῦνται ἤ οἱ μέθοδοι παραγωγῆς πού ἐφαρμόζονται. Παρόμοιες διαφοροποιήσεις συμβιβάζονται μέ τό κοινοτικό δίκαιο ἐάν ἐπιδιώκουν σκοπούς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πού συμβιβάζονται καί αὐτοί ἐπίσης μέ τίς ἀπαιτήσεις τῆς συνθήκης καί τοῦ παράγωγου δικαίου καί ἄν οἱ ὅροι ἐφαρμογῆς τους ἀποκλείουν ὁποιαδήποτε μορφή διακρίσεως, ἄμεσης ἤ ἔμμεσης, ὡς πρός τίς εἰσαγωγές πού προέρχονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἤ προστασίας τῆς ἀνταγωνιστικῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

14 Μιά διαφοροποιημένη φορολογία ὅπως, αὐτή πού ὑπάρχει στήν Ἰταλία γιά τή μετουσιωμένη συνθετική ἀλκοόλη ἀφ' ἑνός καί γιά τή μετουσιωμένη ἀλκοόλη ἐκ ζυμώσεως ἀφ' ἑτέρου, ἀνταποκρίνεται σ'αὐτές τίς ἀπαιτήσεις. Πράγματι, φαίνεται ὅτι αὐτό τό φορολογικό σύστημα ἐπιδιώκει ἕνα θεμιτό σκοπό βιομηχανικῆς πολιτικῆς, μέ τήν ἔννοια ὅτι μπορεῖ νά εὐνοήσει τή διύλιση γεωργικῶν προϊόντων σέ σχέση μέ τήν παρασκευή ἀλκοόλης μέ βάση παράγωγα τοῦ πετρελαίου. Αὐτή ἡ εὐχέρεια ἐπιλογῆς δέν ἔρχεται σέ σύγκρουση μέ τούς κανόνες τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου ἤ μέ τίς ἀπαιτήσεις μιᾶς πολιτικῆς πού ἀποφασίστηκε στό πλαίσιο τῆς Κοινότητας.

15 Τά ἰδιαίτερα σημεῖα τῆς νομοθεσίας πού ἀμφισβητήθηκε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου δέν μπορεῖ νά θεωρηθοῦν ὅτι εἰσάγουν διάκριση ἀφοῦ, ἀφ' ἑνός δέν ἀμφισβητεῖται τό ὅτι οἱ εἰσαγωγές ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως, πού προέρχονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἀπολαύουν τῆς ἴδιας φορολογικῆς μεταχειρίσεως πού ἰσχύει γιά τήν ἰταλική ἀλκοόλη ἐκ ζυμώσεως καί ἀφοῦ, ἀφ' ἑτέρου ὁ φορολογικός συντελεστής πού προβλέπεται γιά τή συνθετική ἀλκοόλη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τόν περιορισμό εἰσαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ προϊόντος πού κατάγεται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἔχει ἰσοδύναμο οἰκονομικό ἀποτέλεσμα στό ἐθνικό ἔδαφος, διότι περιορίζει ἐπίσης τή δημιουργία μιᾶς ἀποδοτικῆς παραγωγῆς τοῦ ἴδιου προϊόντος ἀπό τήν ἰταλική βιομηχανία.

16 Κατά συνέπεια, λαμβάνοντας ὑπόψη τά ἀνωτέρω, πρέπει νά δοθεῖ ἡ ἀκόλουθη ἀπάντηση στά ἐρωτήματα πού ἔθεσε ὁ Pretore τοῦ Casteggio.

17 Γιά τό πρῶτο καί δεύτερο ἐρώτημα ἀπό κοινοῦ πρέπει νά λεχθεῖ ὅτι δέν εἶναι ἀντίθετο πρός τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ ἕνα φορολογικό σύστημα πού ἐπιβάλλει ἐπί τῆς μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης φόρο βαρύτερο ἀπό τόν ἐπιβαλλόμενο ἐπί τῆς μετουσιωμένης ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως σέ συνάρτηση μέ τήν πρώτη ὕλη καί τίς μεθόδους πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν παρασκευή τοῦ ἑνός καί τοῦ ἄλλου προϊόντος, ἐφ' ὅσον οἱ διατάξεις αὐτές ἐφαρμόζονται μέ τόν ἴδιο τρόπο σ' αὐτές τίς δύο κατηγορίες ἀλκοόλης πού κατάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη. Ἕνα τέτοιο φορολογικό σύστημα δικαιολογεῖται, ἀκόμα καί ἐάν τά ἐν λόγω προϊόντα, ἔστω καί ἄν εἶναι παράγωγα διαφορετικῶν πρώτων ὑλῶν, μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τήν ἴδια χρήση καί παρουσιάζουν τήν ἴδια χρησιμότητα.

18 Ὡς πρός τό τρίτο ἐρώτημα, πρέπει νά λεχθεῖ ὅτι ἡ ἐφαρμογή ἑνός τέτοιου φορολογικοῦ συστήματος δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ ἔμμεση προστασία τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 95 παράγραφος 2, ἁπλῶς καί μόνο ἐπειδή ἔχει ὡς συνέπεια ὅτι τό προϊόν στό ὁποῖο

ἐπιβάλλεται βαρύτερος φόρος εἶναι, στήν πραγματικότητα, προϊόν πού εἰσάγεται ἀποκλειστικά ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη τῆς Κοινότητας, ἄν, ἐξαιτίας τῆς ἐπιβολῆς φόρου ἐπί τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης, ἡ ἀποδοτική παραγωγή αὐτοῦ τοῦ τύπου ἀλκοόλης δέν μπόρεσε ν' ἀναπτυχθεῖ στό ἐθνικό ἔδαφος.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

19 Τά δικαστικά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑποβλήθηκαν ἡ κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους στήν κύρια δίκη τό χαρακτήρα παρεμπιπτόντος πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστῆ, σ' αὐτόν ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ὡς πρός τά δικαστικά ἔξοδα.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑποβλήθηκαν ἀπό τόν Pretore τοῦ Casteggio, μέ διάταξη τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1980 ἀποφαίνεται:

1) Δέν εἶναι ἀντίθετο πρός τό ἄρθρο 95 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ ἕνα φορολογικό σύστημα πού ἐπιβάλλει ἐπί τῆς μετουσιωμένης συνθετικῆς ἀλκοόλης φόρο βαρύτερο ἀπό τόν ἐπιβαλλόμενο ἐπί τῆς μετουσιωμένης ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως σέ συνάρτηση μέ τήν πρώτη ὕλη καί τίς μεθόδους πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν παρασκευή τοῦ ἑνός καί τοῦ ἄλλου προϊόντος, ἄν οἱ διατάξεις αὐτές ἐφαρμόζονται μέ τόν ἴδιο τρόπο σ' αὐτές τίς δύο κατηγορίες ἀλκοόλης, πού κατάγονται ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη. Ἕνα τέτοιο φορολογικό σύστημα δικαιολογεῖται ἀκόμα καί ἄν τά ἐν λόγω προϊόντα, ἔστω καί ἄν εἶναι παράγωγα διαφορετικῶν πρώτων ὑλῶν, μποροῦν νά ἐξυπηρετήσουν τήν ἴδια χρήση καί παρουσιάζουν τήν ἴδια χρησιμότητα.

2) Ἄν λόγω τῆς ἐπιβολῆς φόρου ἐπί τῆς συνθετικῆς ἀλκοόλης ἡ ἀποδοτική παραγωγή αὐτοῦ τοῦ τύπου ἀλκοόλης δέν μπόρεσε νά ἀναπτυχθεῖ στό ἐθνικό ἔδαφος, ἡ ἐφαρμογή ἑνός τέτοιου φορολογικοῦ συστήματος δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ ἔμμεση προστασία τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ἀλκοόλης ἐκ ζυμώσεως, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 95 παρά-

γραφος 2 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἁπλῶς καί μόνο γιατί ἔχει ὡς συνέπεια ὅτι τό προϊόν στό ὁποῖο ἐπιβάλλεται ὑψηλότερος φόρος εἶναι, στήν πραγματικότητα, προϊόν πού εἰσάγεται ἀποκλειστικά ἀπό τά ἄλλα Κράτη μέλη τῆς Κοινότητας.

Pescatore Koopmans Mackenzie Stuart

O'Keeffe Bosco Touffait Due

Δημοσιεύτηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 14 Ἰανουαρίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ ἀσκῶν καθήκοντα προέδρου

P. Pescatore

πρόεδρος τμήματος

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1980 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Ἡ διαδικασία περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπί τῆς ὁποίας λαμβάνουμε σήμερα θέση ἀφορᾶ ἐκ νέου τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 σέ σχέση μέ ἐσωτερική διαφοροποιημένη φορολογία προϊόντων ἀλκοόλης.

Ἡ ἑταιρεία Orbat, πού ἔχει τήν ἕδρα της στό Μιλάνο παρήγγειλε προφορικά, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν ἐπιβεβαίωση πωλήσεως τῆς 5ης Ἰανουαρίου 1980, στήν ἑταιρεία Vinal, πού ἔχει τήν ἕδρα της στό Casteggio, δέκα ἑκατόλιτρα μετουσιωμένης ἀλκοόλης ἐκ συνθέσεως εἰσαγόμενα ἀπό ἄλλο Κράτος μέλος τῆς ΕΟΚ, στήν τιμή τῶν 62 000 λιρετῶν ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης, στήν ὁποία περιλαμβανόταν ὁ φόρος προστιθέμενης ἀξίας. Ἡ τιμή αὐτή περιλάμβανε εἰδικό κρατικό φόρο (diritto erariale speciale), πού εἶχε ὁριστεῖ, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 506 τῆς 18ης Αὐγούστου 1978, ὁ ὁποῖος τροποποίησε τό φορολογικό καθεστώς τῶν ἀλκοολῶν (GU ἀριθ. 247 τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1978), σέ 12 000 λιρέτες ἀνά ἑκατόλιτρο ἄνυδρης ἀλκοόλης καί καταβλήθηκε ἀπό τήν ἑταιρεία Vinal κατά τήν εἰσαγωγή τοῦ ἐν λόγω ἐμπορεύματος.

Ὅταν ἡ ἑταιρεία Orbat ἀρνήθηκε νά καταβάλει αὐτόν τόν εἰδικό κρατικό φόρο, τόν ὁποῖο θεωροῦσε ὅτι εἰσπράχθηκε ἀδικαιολόγητα, ἡ ἑταιρεία Vinal ἤγειρε ἐνώπιον τῆς Pretura τοῦ Casteggio ἀγωγή μέ τήν

1 — Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά.